

A. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Τα παιδιά:

- Να γνωρίσουν τη σκλαβωμένη γη μας, να διατηρήσουν ζωντανή τη μνήμη των κατεχόμενων εδαφών μας και να αναπτύξουν την επιθυμία και την αγωνιστικότητα για επιστροφή στις πατρογονικές μας εστίες.
- Να είναι σε θέση να κατανοήσουν ότι η διεκδίκηση για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας δεν μπορεί παρά να είναι συνεχής και να εκφράζεται ειρηνικά και στη βάση της αρχής των βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου.

B. ΣΤΟΧΟΙ

Τα παιδιά:

- Να βρίσκουν ή να τοποθετούν στον χάρτη κατεχόμενα χωριά και πόλεις μας.
- Να γνωρίσουν τα κατεχόμενα μέρη της πατρίδας μας, με έμφαση στους τόπους καταγωγής των προσφυγόπουλων του σχολείου μας.
- Να δίνουν στοιχεία και πληροφορίες για τα μέρη αυτά.
- Να γνωρίσουν σημαντικά ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία της κατεχόμενης γης μας και να αντιληφθούν την αξία τους.
- Να γνωρίσουν τα ιστορικά γεγονότα που σχετίζονται με το πραξικόπημα και την εισβολή και να κατανοούν τα καταστροφικά αποτελέσματα του διχασμού.
- Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν ορθά λεξιλόγιο και έννοιες που έχουν σχέση με την εισβολή και την κατοχή στο νησί μας.
- Να αναγνωρίζουν και να σέβονται τα κρατικά μας σύμβολα.
- Να ερευνήσουν, να γνωρίσουν και να δίνουν πληροφορίες για θρησκευτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που γίνονταν στις σκλαβωμένες περιοχές μας.
- Να προβληματίζονται και να νοιάζονται για το εθνικό μας πρόβλημα και να τοποθετούνται κριτικά έναντι του.
- Να βιώσουν τα μηνύματα αγωνιστικότητας και πίστης για επιστροφή στις πατρογονικές μας εστίες.

Γ. ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

1. Γνωρίζω

- **Πριν από την εισβολή**
  - Η αρμονική συμβίωση των διαφόρων κοινοτήτων στο νησί.
  - Η Ανεξαρτησία της Κύπρου και το Σύνταγμά της
  - Τα κρατικά μας σύμβολα

- Ήθη και έθιμα για τις διάφορες γιορτές (Χριστούγεννα, Πάσχα...) και κοινωνικές εκδηλώσεις (Γιορτή του Πορτοκαλιού)
- Το χωριό του παππού και της γιαγιάς, το χωριό του πατέρα και της μητέρας, το χωριό μου
- Οι πόλεις του νησιού μου
- Η ζωή και η δράση ιστορικών προσώπων που έζησαν στις κατεχόμενες περιοχές (ήρωες, λογοτέχνες, ζωγράφοι)
- **Εισβολή**
  - Γεγονότα της εισβολής, συνέπειες από την εισβολή
  - **Μνήμες των μεγαλύτερων για τις πρώτες μέρες της προσφυγιάς και η ελπίδα τους – Αγώνας για επιβίωση**
  - Αλλαγές στη σύνθεση του πληθυσμού στο νησί μας – Τουρκοκύπριοι και Τούρκοι (έποικοι)
- **Μετά την εισβολή**
  - Η πράσινη γραμμή και τα οδοφράγματα
  - «Καινούρια ζωή» για τους πρόσφυγες – Νέο ξεκίνημα
  - Η αγωνία των μανάδων των αγνοούμενων
  - Οι εγκλωβισμένοι και το Δημοτικό Σχολείο Ριζοκαρπάσου
  - Αγώνες για επιστροφή (διαδηλώσεις, αντικατοχικές πορείες, μνημεία μνήμης)
  - Οι εξελίξεις στο κυπριακό πρόβλημα

2. Δεν Ξεχνώ

- Το κατεχόμενο χωριό μου και οι κατεχόμενες πόλεις μας
- Κατεχόμενοι αρχαιολογικοί χώροι
- Κατεχόμενα θρησκευτικά μνημεία
- Λαογραφία από τα κατεχόμενα (ήθη και έθιμα, παιχνίδια, τραγούδια, παροιμίες, πολιτιστική κληρονομιά)
- Η δράση και η θυσία ιστορικών εγκλωβισμένων που έζησαν και ζουν στα κατεχόμενα και ερμηνεία της μεγάλης συμβολής τους στη διατήρηση της εθνικής μας ταυτότητας.

3. Διεκδικώ

- Απόψεις για τη σημερινή κατάσταση της Κύπρου, υπό μία αντικειμενική κριτική οπτική
- Βασικές αρχές και αξίες που πρέπει να χαρακτηρίζουν τον ελεύθερο και δημοκρατικό άνθρωπο (σεβασμός των άλλων, ελευθερία σκέψης...)

Δ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ» διαπλέκονται μεταξύ τους και αφορούν όλο το σχολικό πρόγραμμα. Διαποτίζουν όλους τους τομείς της σχολικής ζωής και πράξης και, πέρα από την απόκτηση γνώσεων, επιβάλλεται και η επίτευξη στόχων συναισθηματικής αγωγής.

Ο στόχος θα αντιμετωπιστεί στο Σχολείο μας διαθεματικά με τη συνεργασία του **Διδακτικού Προσωπικού και Ατόμων από τις Οικογένειες των Παιδιών και της Κοινότητας**. Οι παρακάτω δραστηριότητες είναι ενδεικτικές:

- Παιχνίδια με τον χάρτη της Κύπρου (χωριό τους και γειτονικά χωριά, πόλεις, αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησίες και μοναστήρια, προϊόντα παραγωγής, κοινότητες του νησιού ...)
- Γνωριμία με τα κρατικά μας σύμβολα (σημαία, θυρεός) και το Σύνταγμα της Κύπρου
- Γνωριμία με το κατεχόμενο χωριό των γονιών ή παππούδων τους (εντοπισμός στο χάρτη, πληροφορίες, συλλογή φωτογραφιών)
- Συλλογή πληροφοριών/εικόνων για σημαντικά θρησκευτικά μνημεία, εκκλησίες και μοναστήρια
- Ανάγνωση κειμένων από βιβλία (Κυπριακά Ανθολόγια, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι, Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο), αποσπασμάτων από εφημερίδες (άρθρα, ρεπορτάζ...), κεφαλαίων από λογοτεχνικά βιβλία και ποιημάτων σχετικών με την εισβολή, τις συνέπειές της και την ειρήνη στο νησί
- Ακρόαση και εκμάθηση τραγουδιών για τα σκλαβωμένα μέρη και την ειρήνη
- Δημιουργία κρυπτόλεξων, σταυρόλεξων και ακροστιχίδων με τις λέξεις που έχουν σχέση με την εισβολή την κατοχή και τις ευχές των παιδιών για το νησί μας
- Επίσκεψη στο οδόφραγμα της οδού Λήδρας, στο Μουσείο Αγώνος ή στα κρατητήρια Κοκκινοτριφυθιάς
- Συνεντεύξεις από παππούδες/γιαγιάδες που βίωσαν την προσφυγιά, δίνοντας έμφαση στις αναμνήσεις για τη ζωή τους πριν και μετά το 1974, καθώς και στα συναισθήματά τους, όταν άνοιξαν τα οδοφράγματα.
- Αξιοποίηση των ζωντανών πηγών της κοινότητας με πρόσκληση σε κατοίκους που έζησαν τα γεγονότα της εισβολής (κυρία Πέππα).

Δραστηριότητες στα πλαίσια του στόχου «Διαχρονικά Διδάγματα από τους Αγώνες των Κυπρίων για Ελευθερία»

- Ενασχόληση με τα ήθη και έθιμα των κατεχομένων (π.χ. πανηγύρια, τραγούδια και χοροί που συνοδεύουν συγκεκριμένες περιστάσεις της ζωής του Κύπριου, έθιμα Χριστουγέννων, Πάσχα, Σήκωσης- Αποκριών, χειροτεχνήματα κ.ά.).
- Γνωριμία και αξιοποίηση έργων και Κυπρίων εικαστικών, λογοτεχνών, συνθετών (π.χ. Κάσιαλος)
- Ανάρτηση στην τάξη / ή και σε περίοπτο μέρος του σχολείου υλικού (π.χ. φωτογραφιών) και εργασιών των μαθητών/τριών που θα προκύπτουν από την ενασχόλησή τους με τον στόχο αυτό.

Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΟΧΟΥ

1. Πλαίσια επίκαιρης δράσης

- Ημέρα της Κυπριακής Ανεξαρτησίας (1^η Οκτωβρίου)
- Ημέρα Καταδίκης Ψευδοκράτους (15 Νοεμβρίου)
- Γιορτή Αποστόλου Ανδρέα (30 Νοεμβρίου)
- Μνήμη Αρχιεπισκόπου Μακαρίου (19 Ιανουαρίου)
- Μνήμη Γρηγόρη Αυξεντίου (3 Μαρτίου)
- Εθνική Επέτειος 1^{ης} Απριλίου 1955-1959

2. Ειδικό αφιέρωμα

- Εβδομάδα αφιερωμένη στο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγώνίζομαι» : 14 – 18 Νοεμβρίου 2022
- Ημερίδα με διάφορες δραστηριότητες: Τρίτη, 15 Νοεμβρίου 2022

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ – ΦΙΛΜΑΚΙΑ:

1. Cyprus times «Οδοιπορικό στα κατεχόμενα»: <https://www.youtube.com/watch?v=FkKTmg3vdO4>
2. «Κατεχόμενη Κύπρος 1997»: <https://www.youtube.com/watch?v=M3ZW5N9-P8c>
3. Οδοιπορικό στην κατεχόμενη Κύπρο «Μάνα για όλα τα παιδιά της»: <https://www.youtube.com/watch?v=k2aCrX1yRp0>
4. Ιστοσελίδα για το «Δεν ξεχνώ, διεκδικώ, δημιουργώ»: <http://www.kypros74.gr/>
5. Ιστοσελίδα με χάρτη κατεχομένων: [http://www.kypros.org/Occupied Villages/indexg.html](http://www.kypros.org/Occupied_Villages/indexg.html)
6. Πανηγύρια στα κατεχόμενα για το ψευδοκράτος : <https://www.youtube.com/watch?v=6k4JsUHhWYg>

Δραστηριότητες

Τρίμηνο Α΄	Τρίμηνο Β΄
<ul style="list-style-type: none"> • Παιχνίδια με το χάρτη της Κύπρου (το χωριό τους και γειτονικά χωριά, πόλεις, αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησίες και μοναστήρια, προϊόντα παραγωγής, κοινότητες του νησιού) • Γνωριμία με τα κρατικά μας σύμβολα (σημαία, θυρεός) και το Σύνταγμα της Κύπρου • Γνωριμία με το κατεχόμενο χωριό των γονιών τους (εντοπισμός στο χάρτη, πληροφορίες, συλλογή φωτογραφιών) • Συλλογή πληροφοριών/εικόνων για σημαντικά θρησκευτικά μνημεία, εκκλησίες και μοναστήρια • Ακρόαση και εκμάθηση τραγουδιών για τα σκλαβωμένα μέρη και την ειρήνη • Επίσκεψη στο μνημείο μνήμης στην κοινότητα – Συλλογή πληροφοριών για το μνημείο – Απότιση φόρου τιμής στους νεκρούς και αγνοούμενους της κοινότητας. • Ενασχόληση με τα ήθη και έθιμα των κατεχομένων με στόχο την ανάδειξη και την εκτίμηση του πλούτου της δημιουργίας και της ψυχοσύνθεσης των ανθρώπων (π.χ. πανηγύρια, τραγούδια και χοροί που συνοδεύουν συγκεκριμένες περιστάσεις της ζωής του Κύπριου, έθιμα Χριστουγέννων.). • Ανάρτηση στην τάξη / ή και σε περίοπτο μέρος του σχολείου υλικού (π.χ. φωτογραφιών) και εργασιών των μαθητών/τριών που θα προκύπτουν από την ενασχόλησή τους με τον στόχο αυτό.	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωριμία και αξιοποίηση έργων και Κυπρίων εικαστικών, λογοτεχνών, συνθετών, με στόχο μια πραγματική και εις βάθος γνωριμία των μαθητών/τριών μας με τους ανθρώπους του πνεύματος του τόπου. • Ανάγνωση κειμένων από βιβλία (Κυπριακά Ανθολόγια, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι, Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο), αποσπασμάτων από εφημερίδες (άρθρα, ρεπορτάζ...), κεφαλαίων από λογοτεχνικά βιβλία και ποιημάτων σχετικών με ήρωες. • Επίσκεψη στα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς. • Δημιουργία κρυπτόλεξων, σταυρόλεξων, ακροστιχίδων και μεσοστιχίδων με τις λέξεις που έχουν σχέση με την επέτειο της 1^{ης} Απριλίου και τις ευχές των παιδιών για το νησί μας • Ενασχόληση με τα ήθη και έθιμα των κατεχομένων με στόχο την ανάδειξη και την εκτίμηση του πλούτου της δημιουργίας και της ψυχοσύνθεσης των ανθρώπων (π.χ. πανηγύρια, τραγούδια και χοροί που συνοδεύουν συγκεκριμένες περιστάσεις της ζωής του Κύπριου, έθιμα Σήκωσης- Αποκριών, Πάσχα, χειροτεχνήματα κ.ά.).

Τρίμηνο Γ΄	
<ul style="list-style-type: none"> • Επίσκεψη στο οδόφραγμα της οδού Λήδρας. • Δημιουργία κρυπτόλεξων, σταυρόλεξων, ακροστιχίδων και μεσοστιχίδων με τις λέξεις που έχουν σχέση με την εισβολή την κατοχή και τις ευχές των παιδιών για το νησί μας • Γνωριμία και αξιοποίηση έργων και Κυπρίων εικαστικών, λογοτεχνών, συνθετών, με στόχο μια πραγματική και εις βάθος γνωριμία των μαθητών/τριών μας με τους ανθρώπους του πνεύματος του τόπου. • Ανάρτηση στην τάξη / ή και σε περίοπτο μέρος του σχολείου υλικού (π.χ. φωτογραφιών) και εργασιών των μαθητών/τριών που θα προκύπτουν από την ενασχόλησή τους με τον στόχο αυτό.	